

Gemeenteraad

Zitting van 8 juni 2021
Beleid en Uitvoering - Uitvoering Sociaal Domein

2021_RAAD_00027 - Actieplan Schuldhulpverlening 2021 - 2024 - besluitvormen

Overlegd met

Jan Knol, Sigrid Gortmaker, Robert Heimink, Eibe Karssenberg

Portefeuillehouder

T. Jongman

Samenvatting

De gemeente Steenwijkerland wil haar inwoners vroegtijdig en sneller helpen met financiële problemen. Met het actieplan schuldhulpverlening 2021-2024 focussen we ons daarom op preventie en vroegsignalering. Het doel is om te voorkomen dat inwoners van de gemeente Steenwijkerland problematische schulden hebben. Als er sprake is van schulden zijn deze hanteerbaar. Deze aanpak is ingegeven door het coalitieakkoord Steenwijkerland 2018-2022 'Door verbinding naar resultaat'.

Door vroeg op inwoners af te gaan voorkomen we ernstige financiële problemen. We bereiden ons voor op de verwachte extra toestroom van mensen met schulden vanwege de coronacrisis. Daarnaast willen we met collectief schuldregelen, de Nederlandse schuldhulprouwe en nauwere samenwerking binnen het lokale schuldendomein onze inwoners beter helpen. Ook gaan we door met de huidige succesvolle activiteiten zoals: vroegsignalering, de voorzieningenwijzer en vrijwilligersondersteuning.

De volgende doelen staan centraal in het Actieplan schuldhulpverlening:

- Het voorkomen van ernstige financiële problemen van inwoners.
- Inwoners in staat stellen te participeren aan de samenleving en regie te voeren over eigen financiën.
- Integrale ondersteuning van de inwoner. Er wordt gekeken naar de financiële problemen, maar ook naar problemen rond wonen, gezondheid, verslaving en de gezinssituatie. Daarbij is ook aandacht voor gedrag en gedragsverandering

Per 1 januari 2021 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening gewijzigd. De Wetswijziging heeft als doel om persoonsgegevens beter te kunnen ontsluiten in het kader van schuldhulpverlening en de wettelijke verankering van vroegsignalering. Er is in de wet een wettelijke grondslag opgenomen om betaalachterstanden van inwoners bij zorgverzekeraars, woningcorporaties, energiemaatschappijen en waterbedrijven aan de gemeentelijke schuldhulpverlening door te geven. De gemeente Steenwijkerland werkt al enige tijd samen met deze partijen om inwoners in een vroeg stadium te kunnen helpen. De wetswijziging is daarom een zeer welkome ontwikkeling die ons als een jas past.

Om de hierboven genoemde doelen en ambities te realiseren wordt u gemeenteraad gevraagd het 'Actieplan Schuldhulpverlening 2021 - 2024' en de verordening Beslistermijn schuldhulpverlening vast te stellen.

De verordening Beslistermijn schuldhulpverlening is bedoeld om voor inwoners en de gemeente duidelijkheid te geven over binnen welke termijn een besluit genomen moet worden op een aanvraag schuldhulpverlening. De verordening Beslistermijn schuldhulpverlening geeft uitvoering aan artikel 4a, derde lid, van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, en gaat in per 1 januari 2021.

Beschrijving

Inleiding

Actieplan schuldhulpverlening

Het einde van de coronacrisis is in zicht. De economie kan zich weer gaan herstellen na een lange tijd van coronamaatregelen. Inwoners kunnen weer zoveel mogelijk gaan deelnemen aan de maatschappij. Er zijn achterstanden op het gebied van onderwijs en gezondheidszorg. Maar wat is de schade in de portemonnee van de inwoner van Steenwijkerland? Op het eerste gezicht lijkt het aantal mensen met een uitkering niet toe te nemen. Ondernemers worden met diverse maatregelen financieel ondersteund door het rijk en gemeenten met de Tozo- en de Tonk-regeling. Uit onderzoek weten we dat inwoners met schulden zich over het algemeen pas na vijf jaar na het ontstaan van een schuld melden. We weten ook dat voorkomen beter is dan genezen.

Preventie en vroegsignalering

Het beleidsplan: Actieplan schuldhulpverlening richt zich nadrukkelijk op preventie en vroegsignalering. Dit plan is een directe uitwerking van het Coalitieakkoord 2018-2022 'Door verbinding naar resultaat'. Daarnaast is schuldhulpverlening een speerpunt van het Hernieuwd Perspectief zoals dit vorig jaar is vastgesteld.

Vroegtijdig met de juiste ondersteuning in beeld komen van onze inwoner is de opgave. Door op tijd onze inwoners te ondersteunen voorkomen we ernstige financiële problematiek. En ook maatschappelijke- en gezondheidsproblematiek.

Per 1 januari 2021 is de wet Schuldhulpverlening gewijzigd. De gemeente Steenwijkerland heeft er een wettelijke taak bij gekregen. De gemeente is verplicht invulling te geven aan 'vroegsignalering'. Vroegsignalering houdt in: het op tijd signaleren van schulden van onze inwoners. De wettelijke taak richt zich op betaalachterstanden die inwoners hebben bij vaste lasten partners zoals: wooncorporaties en verhuurders, energiemaatschappijen, waterbedrijven en zorgverzekeraars. Binnen het geldloket voert Sociaal werk de Kop in samenwerking met de schuldhulpverleners van de gemeente de vroegsignalering uit. Dit is vastgelegd in het plan van aanpak vroegsignalering. De gemeente heeft met deze vaste lasten partners een overeenkomst afgesloten op basis van een landelijk convenant. Dit convenant is opgesteld door de NVVK, VNG, Aedes, Energie Nederland, IVBN (institutionele beleggers in vastgoed), Kences (studentenhuisvesters), Vewin, de vereniging van Drinkwaterbedrijven, Vastgoedbelang, Zorgverzekeraars Nederland.

Schuldhulpverlening aan ondernemers

De gemeente is met de wetwijziging ook verplicht ondernemers te ondersteunen. Ondernemers kunnen zich net als alle inwoners melden met een hulpvraag bij de gemeente. De gemeentelijke kredietbank (GKB) ondersteunt op de korte termijn de gemeente bij hulp aan ondernemers. Omdat er specifieke ondersteuning nodig is voor ondernemers wordt deze dienstverlening verder ontwikkeld.

Rol Gemeentelijke kredietbank (GKB)

De diensten van de GKB worden door de gemeente ingekocht voor uitvoering van maatwerkvoorzieningen op het gebied van schuldhulpverlening. De GKB werkt voor de inwoners van 12 gemeenten in de provincies Drenthe, Overijssel, Groningen en Flevoland. De gemeenten Assen, Hoogeveen en Meppel maken deel uit van het bestuur. Deze gemeenten bepalen dan ook het beleid en de richting van de GKB. In 2021 en 2022 wordt onderzocht of en hoe de toekomstige samenwerking met de GKB wordt vormgegeven.

Doorontwikkeling bewindvoering

De gemeente Steenwijkerland wil meer grip op de kwaliteit en aanbod van de bewindvoering. De gemeente draait in veel gevallen op voor deze kosten maar heeft te weinig invloed op de kwaliteit van de geboden ondersteuning. Wij willen samen met andere gemeenten onderzoeken op welke manier de ondersteuning aan inwoners kan worden verbeterd.

Verordening Beslistermijn schuldhulpverlening

De wet regelt dat inwoners met problematische schulden bij gemeenten terecht kunnen voor onder meer advies, schuldbemiddeling of een saneringskrediet. Het uitgangspunt is dat schuldhulpverlening breed toegankelijk is. Het is van belang dat het voor inwoners duidelijk is binnen welke termijn na het eerste gesprek over de hulpvraag wordt besloten of diegene voor een schuldenregeling in aanmerking komt. Om deze reden is bij de genoemde wetswijziging in navolging van het advies van de Nationale Ombudsman besloten een wettelijke termijn op te nemen waarbinnen de gemeente na het eerste gesprek over de hulpvraag moet besluiten of iemand voor een schuldenregeling in aanmerking komt. Niet alleen inwoners moeten zich aan wettelijke termijnen te houden. Ook de gemeente moet op een verzoek van een inwoner binnen een redelijke, door uw raad in een gemeentelijke verordening vastgestelde termijn reageren. In de verordening wordt opgenomen dat het college binnen 8 weken na melding een besluit neemt. Een termijn voor het eerste gesprek is niet in de verordening opgenomen. Het eerste gesprek volgt binnen 2 weken na melding.

Voorstel

Voorgesteld wordt:

1. Het beleidsplan Actieplan schuldhulpverlening Steenwijkerland 2021-2024 vast te stellen.
2. De verordening Beslistermijn schuldhulpverlening gemeente Steenwijkerland 2021 vast te stellen.

Argumenten

- De gemeenteraad is volgens artikel 2 en 3 van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening wettelijk verplicht voor ten hoogste 4 jaar een beleidsplan schuldhulpverlening vast te stellen.
- De gemeenteraad is volgens artikel 4a, derde lid, van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening wettelijk verplicht een verordening beslistermijn schuldhulpverlening vast te stellen.

Kanttekeningen en risico's

De financiële gevolgen voor inwoners op lange termijn vanwege de huidige coronacrisis zijn niet duidelijk. Afhankelijk van deze gevolgen kan er extra druk komen te staan op de schuldhulpverlening van de gemeente.

Duurzaamheid en social return

Niet van toepassing.

Financiële toelichting

Voor schuldhulpverlening is er jaarlijks een bedrag beschikbaar van € 363.660 in de begroting. Dit bedrag wordt ingezet voor inkoop maatwerkvoorzieningen van de GKB. De inzet van de schuldhulpverleners van de gemeente is opgenomen in de formatie. De inzet van Sociaal werk de Kop maakt onderdeel uit van de aanbesteding sociaal werk.

Alleen voor het jaar 2021 komt daar vanwege het coronacompensatiepakket een bedrag bij van het rijk. Dit is opgenomen in de decembercirculaire van 2020. Het gaat om een bedrag van € 97.000. Als dat noodzakelijk is wordt er een beroep gedaan op dit extra budget.

Gemeenten hebben met de wetswijziging Schuldhulpverlening een nieuwe taak gekregen. Gemeenten zijn per 1 januari 2021 verplicht invulling te geven aan vroegsignalering. Het rijk heeft geen bedrag

beschikbaar gesteld voor vroegsignalering. Deze taak moet daarom binnen de beschikbare budgetten uitgevoerd worden. Voor 2021 wordt voor implementatie en opstartkosten gebruik gemaakt van het bedrag vanuit het coronacompensatiepakket.

Ook schuldhelpverlening aan ondernemers is een nieuwe wettelijk taak, waarvoor geen extra budget over komt van het rijk. Voor 2021 vangen we deze kosten op binnen het huidige budget en het genoemde coronacompensatiepakket van het rijk. Voor de opvolgende jaren wordt in 2021 een prognose gemaakt.

	2021	2022	2023	2024
Schuldhelpverlening	€ 363.660	€ 363.660	€ 363.660	€ 363.660
Coronacompensatiepakket	€ 97.000			
Totaal	€ 460.660	€ 363.660	€ 363.660	€ 363.660

Participatie en communicatie

Participatie:

Adviesraad Sociaal domein:

De Adviesraad Sociaal Domein is gevraagd advies uit te brengen over het Actieplan schuldhelpverlening. Het advies van de Adviesraad heeft geleid tot een aantal kleine aanpassingen in het actieplan, maar heeft niet geleid tot een tot grote wijzigingen of andere inzichten. Het advies richt zich grotendeels op de uitvoering. De genoemde advies en aanbevelingen worden dan ook meegenomen in de uitvoering. Het advies van de Adviesraad is toegevoegd aan dit voorstel.

Ketenpartners:

Met ketenpartners is het Actieplan Schuldhelpverlening gepresenteerd en doorsproken. De bevindingen en aanbevelingen van de ketenpartners zijn verwerkt in het Actieplan.

Communicatie:

Na het vaststellen van het Actieplan wordt er een communicatiecampagne uitgevoerd. Deze sluit aan op de campagne van de Nederlandse schuldhelproute. Informatie op de website wordt aangepast en brochures herschreven in samenwerking met het Taalpunt Steenwijkerland.

Corona

- o De gevolgen van de coronacrisis maken een belangrijk onderdeel uit van de keuzes die worden gemaakt in het Actieplan Schuldhelpverlening.
- o De coronacrisis werpt wel praktische uitvoeringsvraagstukken op voor schuldhelpverlening. Zo is het bijvoorbeeld beperkt mogelijk huisbezoeken af te leggen.

Uitvoering en planning

Na het vaststellen van het Actieplan worden de beleidsregels schuldhelpverlening vastgesteld door ons college. Daarna worden de uitwerkingen van het Actieplan verder in gang gezet waaronder het geldloket en het uitvoering van de vroegsignalering door Sociaal werk de Kop.

Is het besluit openbaar?

Ja

Besluit

Beslispunt 1

De gemeenteraad besluit:

1. Het beleidsplan Actieplan schuldhulpverlening Steenwijkerland 2021-2024 vast te stellen.
2. De verordening Beslistermijn schuldhulpverlening gemeente Steenwijkerland 2021 vast te stellen.